

M. Lysenko, S. Rakhmaninov, V. Kosenko and others studied the features of accompaniment. Among the practicing concert masters of our time, there are O. Melnyk, I. Stotyky, M. Skorobahatko and others.

The article reveals the characteristics of the concertmaster's ability to "read from the sheet", the ability to transpose a choral work into a different key, the need to possess such skills as picking the accompaniment to the melody by ear. It draws attention to the fact that the activities of the choral accompanist do not only provide accompaniment of the concert performance of the collective, but also imply the independent work of the accompanist of the choral work, accompaniment of the rehearsal process with the singing collective: learning with the soloists their parts, the ability to control the quality of performance, knowledge of their specifics and the causes of difficulties in performance, the ability to suggest the right way to correct certain deficiencies.

Thus, the activity of the accompanist combines creative, pedagogical and psychological functions and it is difficult to separate them from each other in educational, concert and competitive situations.

The author defines the concept of the accompanist's activity as one that provides musical accompaniment that can complement the melody and become a harmonious support for the performer (instrumental musician, soloist or singing group), and deepens the artistic content of the musical work.

The scale of the sound of the piano part plays an important role, everything must be brought into line with the real choral sound, because the accompaniment often emphasizes and deepens the psychological and dramatic content of the music, creates an illustrative and figurative background, can turn into an equivalent part to an ensemble. It implies deep understanding of the content and characteristics of the accompanist, determining the necessary qualities for mastering the accompaniment, that is a scientific interest and the purpose of this article.

Key words: accompanist, student, choir class, musical talent, an ear for music, accompaniment, artistry, transposition, interpretation.

УДК 378.011.3-051:78

DOI: 10.32626/2309-9763.2019-27.201-208

Віктор Лабунець, Наталія Александрович
Viktor Labunets, Nataliia Aleksandrovych

ФОРМУВАННЯ ГОТОВНОСТІ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА ДО ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

FORMATION OF FUTURE MUSIC TEACHERS' READINESS TO INNOVATIVE ACTIVITY

Стаття знайомить із поняттям "інновація", розкриває його зміст і сутність, доводить необхідність творчого розвитку сучасного вчителя музичного мистецтва шляхом упровадження інноваційних технологій в освітній процес. Розглядаючи інноваційну діяльність, як найвищу ступінь педагогічної творчості майбутнього вчителя музичного мистецтва, яка забезпечує модернізацію різних ланок загальноосвітньої, музичної освіти і сприяє розвитку сталого інтересу до опанування й впровадження в музично-педагогічну практику інноваційних технологій, автор звертає увагу на вагомість окресленої проблеми в системі сучасної фахової підготовки студентів.

Ключові слова: інноваційна діяльність, педагогічні умови, інтеграція, інтерактивні засоби навчання, педагогічна технологія, готовність.

Концептуальною ідеєю запровадження методичної системи фахової підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва є модернізація мистецької освіти, що базується на засадах інноватики. Дослідження історичного аспекту впровадження інновацій у систему освіти дає змогу зробити висновок, що інноваційний напрям інтегрує в собі різноманітні підходи до здійснення нововведень в освітню сферу, основою яких є філософські, психологічні,

психосоціальні, педагогічні розробки та нові досягнення у сфері інформатики. Окрім цього, на думку І. Богданової, мають вплив також сучасні напрями, які створюються в результаті поєднання кількох вже існуючих, наприклад: педагогічна психологія, педагогічна соціологія, педагогічна інформатика [1, с. 33].

Сутність поняття “інноваційна діяльність учителя” відбиває не лише особливості процесу оновлення, внесення нових елементів у традиційну систему освітньої практики, а й органічно включає в себе характеристики індивідуального стилю діяльності педагога-новатора. Інноваційна діяльність вчителя музичного мистецтва передбачає вищий ступінь педагогічної творчості, педагогічне винахідництво нового в педагогічній та виконавській практиці, що спрямоване на формування творчої особистості, враховує соціально-економічні та політичні зміни в суспільстві й проявляється в цілі покладанні, визначенні мети, завдань, а також змісту і технологій інноваційного навчання.

Аналіз наукової літератури свідчить, що окремі аспекти інноваційної діяльності вчителя висвітлено в сучасних педагогічних дослідженнях українських науковців: філософські (І. Зязюн, О. Остапчук та ін.), психологічні (І. Бех, Т. Гальцева, С. Лубянська та ін.), педагогічні (А. Вірковський, І. Дичківської, О. Дубасенюк, О. Козлова, К. Макогон та ін.), історичні (І. Аносов та ін.), соціокультурні (І. Гавриш, М. Романенко та ін.), предметно-методичні (О. Ковальчук, І. Манькусь, Л. Мельник та ін.). Належна увага щодо підготовки вчителя до інноваційної діяльності приділяється і зарубіжними дослідниками: Дж. Нів, А. Адамс, В. Туласевич, Л. Хіггінсон, В. Холстід, Ш. Лоулор, Б. Мун, М. Галтон, Т. Гусен, Т. Послтвейт, А. Тайджнман, Р. Фергюссон, М. Кемерон-Джоунз, П. Хоггетт, Р. Прінг, Л. Тікл, К. Джіпс, Т. Гіленд, Дж. Елліотт, П. Бродфут та ін.

Не дивлячись на те, що аспект досліджень щодо інноваційної діяльності вчителя досить широкий, проблема формування готовності майбутнього вчителя музичного мистецтва до інноваційної діяльності досліджена недостатньо як з точки зору розкриття її сутності, так і виявлення умов організації.

Метою статті є визначення педагогічних умов підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва до інноваційної діяльності.

Суспільство двадцятого першого століття чекає на вчителя музичного мистецтва, який володіє системою професійних знань, виконавських умінь і навичок, уміє підтримувати рівень психолого-педагогічної та фахової підготовки, знайомий із новітніми досягненнями і науково-педагогічними дискусіями на національному та світовому рівнях, прагне до постійного творчого саморозвитку та самовдосконалення, тобто є готовим до педагогічної діяльності.

У психолого-педагогічних джерелах “готовність” визначається як активно-діяльнісний стан особистості, установку на певну поведінку, мобілізованість сил на виконання завдання.

Готовність особистості до діяльності виявляється, перш за все, в її здатності до організації, виконання і регулювання своєї діяльності, окрім того, готовність до діяльності зумовлюється багатьма чинниками, найважливішим з яких є система методів і цілей, наявність професійних знань і вмінь, безпосереднє включення особистості в діяльність, у процесі якої найбільш активно формується потреби, інтереси і мотиви здобуття суттєвих, значущих, найбільш сучасних знань і вмінь.

Готовність до інноваційної педагогічної діяльності – особливий особистісний стан, який передбачає наявність у педагога мотиваційно-ціннісного ставлення до професійної діяльності, володіння ефективними способами і засобами досягнення педагогічних цілей, здатності до творчості і рефлексії.

Історичний аналіз розвитку різноманітних систем освіти свідчить, передусім, про філософський фундамент нововведень, до яких належать:

- теорія наукового пізнання;
- загальна теорія систем;
- теорія філософської освіти;

- ідеалістичний та матеріалістичний напрями у розробці нововведень;
- позитивістський, неопозитивістський, прагматичний, антропософський, гуманістичний напрями;
- діалектико-матеріалістичний напрям;
- концепції екзистенціалізму, сцієнтизму тощо.

До психологічного фундаменту нововведень належать такі теорії та концепції: психоаналітичні теорії розвитку особистості, біхевіористична теорія навчання, когнітивна теорія розвитку особистості, феноменологічна та гуманістична теорія розвитку особистості, теорія випереджаючого навчання, концепція розвитку розумових здібностей, концепція сугестопедагогічного навчання та нейролінгвістичного програмування.

До психосоціального фундаменту нововведень належать:

- соціально-біологічна теорія;
- соціально-когнітивна теорія;
- теорія особистісно зорієнтованої освіти;
- теорія змістового узагальнення;
- теорія розвивального навчання;
- асоціативно-рефлекторна концепція навчання тощо.

До кібернетичного фундаменту нововведень належать: теорія інформації, теорія інформаційної грамоти, концепція інформатизації освіти, концепція штучного інтелекту, концепція комп'ютеризації навчання [5, с. 181].

До загальнопедагогічного фундаменту нововведень належать:

- теорія цілісного навчального процесу (Ю. Бабанський, К. Платонов, М. Сорокін та ін.);
- теорія оптимізації навчально-виховного процесу (Ю. Бабанський, С. Лисенкова та ін.);
- теорія поетапного формування розумових дій (П. Гальперін, Н. Тализіна, М. Волович та ін.);
- теорія укрупнення дидактичних одиниць засвоєння математичного матеріалу (П. Єрднієв та ін.);
- концепції програмованого та проблемного навчання (М. Гузик, В. Фірсов, В. Шаталов та ін.);
- концепції індивідуалізації та диференціації навчання (А. Границька, Ю. Макарова, І. Унт, В. Шадриков та ін.);
- концепції перспективно-випереджаючого навчання (В. Гузеєв, С. Лисенкова та ін.);
- концепція акмеологічного навчання (А. Деркач, Н. Гузій, Н. Кузьміна та ін.).

Предметом педагогічної інноватики є актуально значущі та системно організовані інноваційні процеси, які стають перспективними для еволюції освіти та позитивно впливають на її розвиток, а також на розвиток більш широкого мультикультурного простору.

Зміст педагогічної інноваційної освіти – складне поняття, оскільки ґрунтується на педагогічних закономірностях, принципах, методах і прийомах навчання, включає світоглядні й морально-етичні норми існуючих суспільних відносин. Зважаючи на це, в загальному плані зміст освіти розуміють як систему наукових знань, практичних умінь і навичок, а також світоглядних і морально-етичних ідей, якими повинні оволодіти майбутні учителі музичного мистецтва в процесі навчальної діяльності. Якість змісту освіти визначається ступенем її відповідності соціальному замовленню – тобто реалізації ідеї всебічного розвитку особистості майбутнього вчителя музичного мистецтва, здатного на високому рівні фахової підготовленості компетентісно забезпечувати освітній процес у середніх закладах освіти. З огляду на це, на думку В. Кременя, важливою є орієнтація на людину, “фундаментальні цінності, рішуча демократизація освіти – ось ті підвалини, на яких має базуватися освіта третього тисячоліття. Гармонійно розвинена особистість має стати головною метою і змістом усієї системи освіти. Пріоритетним завданням державної політики в освітянському просторі на перше місце має бути поставлена людина” [2, с. 7].

Визначаючи основні чинники сучасної освіти, доцільно виявити наявність позитивних концептуальних положень педагогіки, котрі ґрунтуються на перспективних тенденціях розвитку суспільства. Традиційно, структура педагогічної діяльності включає професійну активність учителя, спрямовану на вирішення завдань розвитку й навчання підростаючого покоління. Освітній процес як за змістом, так за формами організації і проведення занять доцільно будувати як процес розвитку, а оволодіння знаннями, уміннями й навичками доцільно розглядати як складовий елемент розвитку, як його основний засіб. У зв'язку з цим структура педагогічної діяльності вчителя буде наповнюватися новим змістом. Згідно з сучасним теоретичним базисом вона включає: педагогічні цілі та завдання, діапазон яких охоплює як загальні цілі окремого педагогічного закладу, школи, всієї освітньої системи тощо, так і окремі оперативні завдання; педагогічні засоби вирішення поставлених завдань; аналіз та оцінка педагогічних дій вчителя (порівняльний аналіз запланованого і реалізованого в його діяльності), котрі спрямовані на усвідомлення і корекцію педагогом своєї праці.

З цієї позиції доречно зазначити, що ми виокремили чинники, які сприяють чи перешкоджають ефективній фаховій підготовці майбутнього вчителя музичного мистецтва, а саме об'єктивні та суб'єктивні, що впливають на зміст мистецької освіти. Об'єктивні чинники, що спрямовані на досягнення оптимального результату відзеркалюють потребу суспільства у нових наукових розробках, інноваційних ідеях тощо. Суб'єктивні чинники складають внутрішні передумови успішної інструментально-виконавської діяльності майбутнього вчителя музичного мистецтва, що визначають пріоритет тих або інших музично-педагогічних течій у розвитку освітньої сфери.

Під педагогічними чинниками розуміємо внутрішні та зовнішні обставини, які безпосередньо обумовлюють ефективність формування успішної особистості вчителя. Поряд з умовами, які охоплюють коло основних базових психолого-педагогічних передумов формування професійної майстерності майбутніх учителів музичного мистецтва суттєвого значення набуває комплекс визначених чинників, наявність яких оптимізує цей процес. Визначення чинників, які сприяють чи перешкоджають ефективній професійній підготовці майбутнього вчителя музичного мистецтва є надзвичайно важливим, адже досягнення досконалості у педагогічній діяльності – це завдання, яке постійно вирішує педагогіка. Чинник, як педагогічний феномен, стає рушійною силою інших явищ, що безпосередньо призводять до виникнення предмету, а умови сприяють цьому. Вирішуючи це питання ряд учених відносить до причин чинники, які змінюються, а до умов – постійні.

У сучасних умовах університетської освіти нагальним є питання підвищення якості фахової підготовки майбутніх учителів як одного з основних об'єктивних чинників їх успішної фахової підготовки. Цей процес проходить у постійній взаємодії суб'єктів навчально-виховної діяльності: викладачі, котрі забезпечують вирішення студентами професійних завдань у самостійній продуктивній діяльності та студенти як суб'єкти навчально-пізнавальної діяльності у вищій школі та одночасно суб'єкти майбутньої практичної професійно-педагогічної діяльності.

У процесі інноваційної педагогічної діяльності необхідно враховувати як об'єктивні, так і суб'єктивні чинники, що впливають на зміст освіти. Об'єктивні чинники залежать від реального стану справи та спрямовані на досягнення оптимального результату. Суб'єктивні – складають внутрішні передумови успішної фахової діяльності майбутнього вчителя.

До об'єктивних чинників науковці відносять потреби суспільства в перетворенні загальнолюдоїської природи; науковий розвиток, що супроводжується розвитком нових теоретичних ідей і експериментальними дослідженнями. Важливу роль у розробці змісту освіти відіграють також суб'єктивні чинники: суспільні відносини, що так чи інакше відбиваються в педагогіці; пріоритет тих або інших педагогічних течій у розвитку освіти тощо.

Отже, взаємодія основних об'єктивних чинників (соціально-економічних, родинно-побутових, умов набуття практичного досвіду і якість навчання, суспільна потреба у фахівцях

такого профілю) та суб'єктивних чинників (мотивації, потреби, спрямованості на досягнення освітньої мети, здібностей та якостей особистості, її компетентність, креативність, комунікативність) дозволяє створити сприятливі умови для впровадження інновацій у процес підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва.

Педагогічну інноватику доцільно розглядати як учіння про утворення педагогічних нововведень, їх оцінку педагогічним товариством і, нарешті, використання та застосування на практиці. Таке визначення педагогічної інноватики, на нашу думку, відрізняється суттєвою новизною, оскільки у ньому вказується на єдність процесів утворення, освоєння та застосування педагогічних нововведень. Це визначення і характеризує у цілому сутність педагогічної інноватики. У цьому зв'язку можна говорити про інноваційні процеси у освітній сфері як процеси утворення, освоєння та застосування педагогічних нововведень (новацій), які й має вивчати педагогічна інноватика.

Доречно зазначити, що педагогічні інновації включають у себе умови для утворення нового типу педагогічної діяльності з безперервним оновленням освітнього процесу та послідовним його аналізом. У зв'язку з цим, можна визначити інноваційний процес як динамічну єдність педагогічних нововведень, їх освоєння педагогічною громадою та ефективно використання у практиці навчання і виховання на науковій основі [3, с. 11].

Аналіз наукової літератури дозволив виокремити три блоки понять та ідей педагогічної інноватики:

- перший, що сприяє визначенню особливостей створення нововведень, їх джерел, класифікацій, критеріїв новизни;
- другий, який дозволяє розкрити досліджувану проблему, її сприйняття, оцінку та опанування педагогічною громадою;
- третій, що узагальнює дані про застосування нового у сфері освіти.

Пошукові дослідження з цього напрямку проводяться у площинах: історичних досліджень інноваційних процесів, аналізу інноваційних педагогічних технологій, вивчення впливу мотиваційних чинників на організацію інноваційної діяльності, дослідження специфіки управління інноваційною діяльністю в освітній сфері, визначення особливостей впливу педагогічних інновацій вчителя на досягнення учнів у навчально-виховній роботі, формування творчої особистості вчителя у процесі інноваційної діяльності тощо.

У цьому складному інноваційному процесі відповідно починають розвиватися:

- педагогічна неологія (учіння про нове);
- аксіологія (наука про педагогічні цінності);
- праксиологія (учіння про ефективність діяльності, її впровадження);
- акмеологія (наука про досягнення людиною вершин особистісно-професійного розвитку).

Ці складові входять частинами цілого у педагогічну інноватику – одну з фундаментальних дисциплін, утворення якої може істотно прискорити процеси оновлення системи вітчизняної освіти. Адже вчитель-новатор – це реалізатор провідних ідей педагогіки творчості школи майбутнього. Інноваційна діяльність вчителя забезпечує постійне оновлення і вдосконалення форм, методів і засобів навчання й виховання, що сприяє загальному прогресу не лише освітньої сфери, а й усього суспільства.

Для мистецької педагогіки якісні характеристики новизни особливо суттєві. З проблемою новизни пов'язані також проблеми типології нововведень. Зокрема, мова йде про радикальні, комбінуючі, досконалюючі нововведення, замінюючі, відмінюючі тощо. У цьому процесі важлива роль належить мистецькій освіті, котра за визначенням О. Рудницької [6, с. 47], є такою освітньою сферою, котра спрямована на самореалізацію особистості, а саме:

- усебічний розвиток здібностей та смаку учнів;
- естетичного досвіду і ціннісних орієнтацій;
- здатності до спілкування з художніми цінностями у процесі активної спільної творчої діяльності.

Про особливості інноваційної мистецької освіти свідчить “зміна акцентів у співвідношенні типових для освіти діалогічних пар, в яких пріоритетність надається: емоційному розвитку в його взаємозв'язку з розумовим; суб'єктивному чиннику осягнення художнього смислу поряд із засвоєнням об'єктивної інформації про мистецтво; образному мисленню у взаємозв'язку з логічним; підсвідомим процесам “освяння”, які супроводжують усвідомлення образного змісту мистецького твору; задоволенню духовних потреб, а не прагматичному споживанню мистецтва” [6, с. 29].

Вирішення цих завдань можливе лише за умови гуманізації та гуманітаризації освіти, котра передбачає інноваційний підхід до організації освітньої справи, завдяки якому підготовка майбутніх фахівців має забезпечувати створення “максимально сприятливих умов для розкриття й розвитку здібностей дитини, її самовизначення; орієнтацію школи не лише на підготовку дитини до майбутнього життя, але й на забезпечення повноцінності її сьогоденного життя на кожному з вікових етапів” [4, с. 48].

Розуміння структури інноваційного освітнього процесу має важливе практичне значення, адже розуміння вчителем власних функцій у педагогічній діяльності дозволяє не лише впроваджувати новітні технології навчання, а й здійснювати взаємозв'язок єдності й цілісності цих технологій у взаємодії виховання, навчання та розвитку. Взаємодіючи з навколишнім світом, що як складна система складається із взаємопроникаючих елементів “біо-соціо-дух”, суб'єкт освіти одночасно бере участь в існуючих компонентах діяльності: предметної (праця), комунікативної (спілкування), розумової (теоретичної). Їхнє гармонічне сполучення в навчальній діяльності забезпечує якісне виконання професійних функцій.

Для розгляду проблеми модернізації фахової підготовки майбутнього вчителя музичного мистецтва важливим є діалектичне розуміння взаємозв'язку філософських категорій одиничного, особливого та загального, що має особливе значення у ракурсі теоретичного та практичного розв'язання нагальних питань сучасності, співвідношення загальних закономірностей і специфічних особливостей. У педагогічних процесах інновації, які трансформуються через кваліфікацію викладача, рівень підготовки студентів й умови їхньої взаємодії завжди специфічні, особливі, що й відбиваються в методиках. Методики усвідомлюються й втілюються в досвіді, що є одиничним та неповторним. Взаємопроникнення досвіду, методики, технології їх поєднує, а особливість статусу кожної з цих категорій суб'єктів вимагає розрізнення.

Урахування окреслених ідей свідчить про існування різних методологічних підходів до визначеної проблеми. Враховуючи це, О. Рудницька визначила, що завданням філософії мистецької освіти не є “акцентування якогось одного з них, а знаходження принципових позицій консенсусу їх узагальнення дає підстави сформулювати такі актуальні для філософії мистецької освіти ідеї:

- найхарактернішими ознаками специфіки художньої форми є її цілісність та самодостатність. Вона завжди виражає певний смисловий зміст, який розуміється як власне мистецький феномен;
- сприйняття і розуміння мистецького твору містить не тільки констатацію конкретного артефакту, а й намагання усвідомити, що саме становить цей факт у смисловому відношенні, осягнути його як вираження образного смислу;
- принципом відтворення смислу в мистецтві є символічність, що визначає художню цінність твору;
- мистецьке спілкування є процесом пошуку смислу через розкриття символічних значень твору та їх особистісне усвідомлення;
- виваженість у художньому явищі суб'єктивного світобачення митця передбачає глибоко особистісний характер його сприйняття;
- мистецький твір є результатом співвідношення того, що пізнається, і того, хто пізнає, що зумовлює відмінності його розуміння та оцінки, однак не заперечує можливості схожих моделей індивідуальної інтерпретації” [4, с. 45].

Ураховуючи вищезазначене, доцільно підкреслити, що поняття “інноваційна діяльність”, “інноваційні процеси” глибоко проникають у свідомість педагогічної громади, входять у лексикон широких учительських мас, адже кожен творчо працюючий та прагнучий до оновлення педагогічної практики вчитель мимоволі звертається до нововведень. За останні роки у педагогічній теорії виникли нові поняття, терміни, запозичені із різних дисциплін, що свідчить про зв'язок педагогіки з іншими науками. Такі терміни приходять в основному із техніки та економіки, тому що саме вони більше всього впливають на розвиток суспільної думки. Сьогодні часто говорять про економічність та раціоналізацію навчання, про навчальну техніку і технологію, про філософію та економіку освіти, комп'ютеризацію навчання тощо.

На нашу думку, ефективність формування інструментально-виконавської підготовленості майбутнього вчителя музичного мистецтва до мистецької інноваційної діяльності та її теоретико-методичне обґрунтування може здійснюватись за таких основних педагогічних умов:

- актуалізації життєтворчої мотивації студентів у потязі до самостійного наукового пізнання, активної професійної позиції, здатності до постійного фахового розвитку;
- досягнення діалогових засад у процесі творчої взаємодії в інструментальному класі;
- інтеграції різновидів діяльності студентів, спрямованих до досягнення мети; забезпечення освітнього процесу сучасними технічними засобами (відіо і аудіо апаратурою, Інтернет та іншими медіа технологіями), навчально-методичною літературою даного напрямку; стимуляції інноваційного навчання інтерактивними засобами;
- використання в педагогічній практиці форм, методів і засобів мистецьких інновацій, новаторства та самоосвіти, створення нових оригінальних методів навчання музики;
- спонукання майбутніх учителів музичного мистецтва до творчого самовираження в інноваційній виконавській діяльності.

Отже, інноваційна педагогічна діяльність учителя музичного мистецтва буде продуктивною тільки тоді, коли він повністю відмовиться від відомих штампів, стереотипів у навчанні, вихованні й розвитку особистості, чинних нормативів, створить нові цілі та принципи своєї діяльності на засадах педагогічної інноватики, що, загалом, сприяє модернізації мистецької освіти.

Список використаних джерел

1. Богданова І.М. Педагогічна інноватика: навч. посібник. Одеса : ТЕС, 2000. С. 5-34.
2. Вища освіта України і Болонський процес: навч. посіб. / В. Кремень, С. Ніколаєнко, М. Степко та ін.; за ред. В. Кременя. Тернопіль : Богдан, 2004. 384 с.
3. Дичківська І.М. Інноваційні педагогічні технології. Київ : Академвидав, 2004. 352 с.
4. Овсянкина Г.П. Музыкальная психология. М. : Союз художников, 2007. 240 с.
5. Педагогика профессионального образования : учеб. пособие / Е.П. Белозерцев, А.Д. Гонеев, А.Г. Пашков и др. ; под ред. В.А. Сластенина. М. : Академия, 2004. 368 с.
6. Рудницька О.П. Педагогіка. Загальна та мистецька. Тернопіль : Навч. кн. Богдан, 2005. 360 с.
7. Сисоєва С.О. Сфера освіти як об'єкт наукового дослідження //Освітологія : витоки наукового напрямку : монографія / за ред. В.О. Огнев'юка ; авт. кол. : В.О. Огнев'юк, С.О. Сисоєва, Л.Л. Хоружа, І.В. Соколова, О.М. Кузьменко, О.О. Мороз. Київ : ВП “Едельвейс”, 2012. 336 с.

The article deals with the notion “innovation”, defines its meaning and essence, proves the necessity of creative development of modern Music teacher by introducing innovative technologies into the educational process. Considering innovative activity as the highest level of pedagogical creativity of the future Music teacher, which provides modernization of various parts of general and musical education, and promotes the development of steady interest in mastering and introduction of innovative technologies into musical and pedagogical practice, the author draws attention to the importance of this problem within the system of modern professional training of students.

The author proves that innovative activity of a Music teacher is manifested in the timely projecting of the educational process, in purpose-setting, the definition of goals, objectives, content and specific technologies of artistic innovative education. It reflects not only the features of the renewal of the traditional system of education through rationalization, or the introduction of innovative experience, or modernization, but also presents the individual style of a Music teacher as a specialist of the highest degree of pedagogical creativity.

The author considers innovative pedagogical activity of a Music teacher to be productive under the condition he/she will refuse all the stereotypes in education, upbringing and development of personality; and will create new goals and principles of his/her activity on the basis of pedagogical innovations, which in general promote the modernization of art education.

Key words: *innovative activity, pedagogical conditions, integration, interactive learning technologies, pedagogical technology.*

УДК 378.02:785

DOI: 10.32626/2309-9763.2019–27.208-213

Дмитро Мазур
Dmytro Mazur

КОМПОНЕНТНА СТРУКТУРА РОЗВИТКУ ПРОФЕСІЙНОЇ РЕФЛЕКСІЇ КЕРІВНИКА ІНСТРУМЕНТАЛЬНОГО КОЛЕКТИВУ

COMPONENT STRUCTURE OF PROFESSIONAL REFLECTION DEVELOPMENT OF THE LEADER OF THE INSTRUMENTAL ENSEMBLE

У статті досліджується компонентна структура розвитку професійної рефлексії керівника інструментального колективу. Розкрито ціннісно-мотиваційний, пізнавально-когнітивний, особистісно-комунікативний та діяльнісно-творчий компоненти професійної рефлексії керівника інструментального колективу.

Ключові слова: *професійна рефлексія, керівник інструментального колективу, компонент, професіоналізм.*

Важливість оволодіння керівником інструментального колективу вмінням професійної рефлексії диктується сучасними умовами модернізації системи освіти і зміною навчальної парадигми, яка спрямована на перехід від масово-репродуктивних форм і методів викладання до креативних і особистісно зорієнтованих, а також потребою підготовки професіоналів, які б мали дієвий “інструмент” для фахової самоосвіти, саморозвитку та повноцінної самореалізації.

Метою статті є розкриття компонентної структури розвитку професійної рефлексії керівника інструментального колективу.

Ґрунтовно розкрито феномен професійної рефлексії, її специфіку, сутність та структуру, використання у різних галузях педагогіки та мистецтвознавства у наукових працях А.К. Маркової, А.О. Бізяєвої, Б.З. Вульфова, В.А. Гусака, В.К. Єлісеєвого, В.Н. Харькіна, В.О. Сластеніна, В.Ф. Орлова, Г.М. Падалки, Г.С. Сухобської, Е.Б. Абдуліна, І.А. Зязюна, І.О. Зимньої, І.П. Парфентьевої, Л.В. Путляєвої, Л.М. Мітіної, Л.С. Подимової, М.М. Марусинець, Н.В. Кузьміної, О.В. Піскунової, О.М. Городиської, О.М. Олексюк, О.П. Рудницької, О.Я. Ростовського, С.А. Кушнірука, С.Д. Максименка, Т.В. Юрової, Ю.М. Кулюткіна, Я.В. Сверлюка та ін.

Процес керування інструментальним колективом висуває перед суб'єктом діяльності різноманітні вимоги і виклики. Професіоналізм керівника визначається як компетентна відповідь на наявні проблеми творчого акту. Тому майбутньому фахівцю необхідно усвідомлювати особистісну відповідність нормам і цінностям даної професії.